

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrske dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Volilno gibanje.

Shod v Cerknici.

V nedeljo bo v Cerknici velik shod, na katerem se predstavita volilcem oba kandidata za kmetske občine notranjske gg. Ambrožič in Arko. Izvrševalni odbor narodno-napredne stranke bo zastopal deželni odbornik g. P. Grasselli.

Brejčev shod v Selcih.

V nedeljo, 1. septembra je bil shod v Selcih, na katerem bi bil moral govoriti katoliški kandidat dr. Brejč. Toda Brejca ni bilo. Ali se mu ni zdelo vredno hoditi tako daleč, ko ve, da bodo že duhovniki zanj opravili, ali je pa zopet srečal kakega frančiškana s sv. popotnico in se ga tako ustrašil, da je pobegnil pred njim.

Ivan Lavrenčič.

Znani bivši kandidat vipavskih klerikalcev nastopil je na shodu v Vipavi iz gole maščevalnosti kot govornik, da bi svojega rivala Habetovega Francelja s svojimi dušnimi in telesnimi čednostmi potemnil, ter zaslepljenemu »ljudstvu« dokazal, kako napačno ravna, da noče o njegovi kandidaturi ničesar več slišati, ker se je ta klerikalni poštenjak zoper četrto božjo zapoved že neštivilnokrat tako težko pregrešil, da ga nikakor več ne more postaviti kandidatom, čeprav ni to »ljudstvo« v takih zadevah kar nič izbirčno. Tudi mi menimo, da to »ljudstvo« prav ne ravna, osobito sedaj ne, ko je tudi junaški naš Nace Lažnjivi na istem shodu v Vipavi z obstrukcijo v dež. zboru zagrozil; prav sedaj bi klerikalci potrebovali v dež. zboru mož, ki so tako trdnih katoliških načel, kakor naš Ivan Lavrenčič, ki je tako pogumen, da je svojega pokojnega očeta kot kraškega osla pretepal, da vsaki dan stari svoji materi kak lonec v glavo zabrusi, jo pretepa, zaničuje in zasramuje, pri čemer mu cerkniški »bok-

sar« zvesto ob strani stoji; in vrag, da ne bi tak mož ramo ob rami z Nacetom Lažnjivim, rojenim obstrukcionistom, bil pravi katoliški poslanec, ki bi v danem slučaju prav tako mlatil po liberalcih, kakor je mlatil z »drikeljcem« po svojem pokojnem očetu.

Habetov Francelj

se je skril, izgubil ali zbežal, ter s tem klerikalne stebre nesmrtno blamiral. V nedeljo bi ga bil moral na klerikalnem shodu v Vipavi na čelo užgani katoliški lažnik dr. Žitnik kakor medveda pokazati radovednim »zavednim« katoliškim babam in volilcem, ki so v neskončnem radostnem hrepenenju pričakovali njegov nastop.

Toda v odločilnem trenutku ni bilo našega Francelja nikjer — izgubil se je kakor kafra, ter nas vse skupaj oškodoval za prekrasen užitek! Morete si misliti zmešnjavo, žalost in obup! Eni trde, da se je ta specialiteta mej klerikalnimi kandidati iz golega strahu pred javnostjo — Bože moj, boji se nastopiti celo pred domačimi klerikalci, a kamo-li še pred liberalci! — skril za kijkljo mladi svoji ženi, drugi pa pravijo, da jo je odkuril po vzgledu Šusteršičevega zeta, kar nagloma nekam v toplice hladit si kipečo katoliško-narodno kri prav v tistem trenutku, ko se je Nace Lažnjivi naši dolini bližal. Škandalček je bil gotov, in zastoj sta se trudila Žitnik in Kromar neugodni utis klerikalnim kravicam z obraza brisati: Francelj je prav jasno pokazal, da ne čuti poguma in sposobnosti v sebi, voditi tudi le par kompanij »zavednega slovenskega ljudstva« h Kristusu — Kralju.

Vodstvo nemške stranke

je imelo dne 3. t. m. pod predsedstvom barona Schwegla sejo, v kateri se je razpravljalo o predstojeh deželnozbornih

volitvah in se je sklenilo, sklicati na dan 22. septembra shod zaupnikov nemške stranke, na katerem shodu se bo tudi razpravljalo o stališču, ki ga naj zavzemo v prihodnjem deželnem zboru nemški poslanci.

V Ljubljani, 5. septembra.

Pritožbe grofa Goluchowskega

Avstro-Ogrski zunanji minister, grof Goluchowski je flegmatičen gospod, ki ne ljubi vznemirjanj in ki trpi rajši, da počno sosedje sitnosti, kakor da bi se razburjal. Če se pa razburi vendarle, trpi to le za trenutek in potem prevlada flegma iznova. In tako se godi, da upliv Nemčije in Italije na Balkanu narašča, da je Rusija v Srbiji in v Črnigori najvplivnejša ter da se vede Bolgarija, kakor bi imela glede Balkana govoriti le Rusija. Ruski generali so inspicerali bolgarsko in srbsko vojsko in obljubili srbski armadi novega ruskega orožja. Potovanje ruskih velikih knezov po Bolgariji je napravilo na Bolgare največji vtisk, črnogorski prestolonaslednik pa je na Cetinju zagrozil Avstriji, da se zveže Črnogora z Italijo in Albanijo. Te dni pa je priplula še ruska mornarica brez dovoljenja Rumunije po Donavu ter fotografirala in naslikala obrežje. Zato pa sedaj trdijo glasila Goluchowskega, da izrablja Rusija 1. 1897 z Avstrijo sklenjeno pogodbo, ter se delajo skrajno nezadovoljne in vznemirjene.

Princ Čun v Berlinu.

Sprejem princa Čuna v Potsdamu je bil jako priprost in brez vsake parade. To je doseglo časopisje, ki je nemškega cesarja in vladu prepričalo, da ne gre princa sprejemati kot zmagovalnega triumfatorja, ako prihaja prosit odpuščenja. Poroča se sedaj, da princ sploh ne bo prosil odpuščenja, nego bo le izrazil obžalovanje, da je bil Ketteler umorjen ter da se je vršila vojna. Princ je brat kitajskega cesarja Kwangsü in zategadelj ne

sme prositi odpuščenja, sicer bi s tem priznal, da je Kwangsü sokriv vseh grozodejstev na Kitajskem. Tudi pokleknil ali kolena pripognil ne bo princ Čun, ker se to smatra na Kitajskem za nečastno. Princa sprejme danes nemški cesar v spremstvu edinega drž. tajnika pl. Richt-hofena in tolmača. Potem se bo mogel smatrati princ privatnikom, ki sme ostati ali oditi kadar in kamor hoče, kajti oviral ga ne bo nihče.

Vojna v Južni Afriki.

V nedeljo je dobil Krüger poročilo Schalk-Burgherja, ki slika položaj Burov kot jako ugoden. Pod predsedništvom Bothe se je določilo postopanje v bodočem pomladnem vojevanju. Listi poročajo, da so Angleži glede Burov v popolni temi, kajti ne vedo, koliko je sovražnikov, kje so in kdo jih vodi. Glede rekognosciranja so Angleži jako na slabem, in če bi ne imeli Kafrov, katere morajo drago plačati, bi bili še v hujših zadregah, kakor so sedaj. Konjeništvu se je izkazalo za rekognosciranje in predstražno službo nerabno. Pri-petilo se je, da je 5—6 Burov prisililo cel polk Angležev, da se je ustavil in se razvil, ker je mislil, da ima pred seboj velik oddelek Burov. Angležem prijazna dunajska »Information« poroča, da je vzlic vsemu usoda Južne Afrike odložena, in da so Buri prav za prav že premagani. Klatali se bodo morda res še več mesecev v tolpah po 2 moža do 300—500 mož, ali te tolpe niso Angležem nevarne, naj si tudi napadajo straže in vlake. »Information« trdi, da je v Kaplandiji železniški promet docela reden, ter da posluje angleška uprava v burskih republikah popolnoma mirno in pravilno. Ali »Information« je v tej svoji sodbi osamljena in celo angleški listi so nasprotnega mnenja. Načrt angleške vlade, poklicati po 15. t. m. angleške čete iz Južne Afrike domov ter jih nadomestiti s Kafri, se zdi celo celi vrsti angleških generalov — blazen. Kafri bodo sedeli v svojih block-hišah in

LISTEK.

Radi kokoši.

Češki spisal Jaroslav Vrchlický.
(Dalje.)

To je bila njegova nesreča.

Ako je hotel priti z gradu v gozd, je moral mimo stanovanja nadoskrbnika. Bilo je to jednonadstropno, s trto obraščeno poslopje. Prebivalci so ga imenovali kratko »kvartir«. Miša je moral mimo kvartirja; to je bilo neizogibno.

Toda kaj, se bode že kako zmuznil, in če ne, saj mu je kokoš sama kneginja podarila; ako treba, bo ona to gotovo potrdila.

Miša je korakal torej brez bojzani naprej. Nadoskrbnik Taube pa je stal mej vrati ter je kadil iz dolge pipe.

»Kam pa, potepuh?« je zagromel nad Mišo.

»Domov, milostljivi gospod, v hrastov gozd k svoji ženi.«

»Kaj pa imaš v nedriju, malopridnež?« Še predno je mogel Miša odgovoriti, ga je izdala kokoš; pritisnil jo je brččas s preveliko ljubeznijo na svoja prsa.

»Ali nisem rekel«, je začel upiti nadoskrbnik, »cigan je tat! Sem s kokošjo!«

»Dobil sem jo od gospe kneginje«, je odgovoril cigan, malodušno ječaje.

»To bi lahko dejal vsak tat. Sem ž njo!«

Toda v svojo nesrečo je začel Miša bežati, in s tem je le potrdil nadoskrbnikovo sumničenje.

»Tat! Ujemite tatu! Ujemite ga!« je začel upiti nadoskrbnik iz vseh moči.

Miša je bežal.

»Tam, cigan je ukradl kokoš, ujemite ga, ujemite ga!« je upil nadoskrbnik, mahaje z dolgo cevjo svoje pipe.

Služinčad se je vračala s polja. Nekateri so postali ter gledali za Mišo, drugi so hiteli z veseljem za njim, ko so videli, da teče.

»Tolar dobi oni, ki mi privede potepuha«, je kričal nadoskrbnik.

Nato so začeli tudi malomarnejši bežati za Mišo.

In Miša je bežal.

Začel se je divji, obupan človeški boj. Grajska služinčad je bila močna in urna, poleg tega je imela še nado, da dobi tolar, ter da si pridobi nadoskrbnikovo naklonjenost, in k vsemu temu še vaščanom prirojena antipatija do ciganov, morda tudi zavist radi kumstva kneginje: vse to je pripomoglo, da so hiteli posli kolikor možno.

In Miša je bežal.

Spočetka mu je bilo to precej lahko. Tem da bi ne mogel uiti? Sin puste je urnih nog. Toda posli, dasi je bil precej

pred njimi, so ga vendar kmalu došli. Zapodili so ga v polje, kjer so izkopali nedavno krompir. Tla so bila polna lukenj, in Miša se je neprenehoma spotikal. Obupan je stisnil kokoš k prsim, gledal ni skoro nič na smer poti, temveč je le bežal, bežal, samo bežal.

Čul je za seboj glasove, a se ni niti ozrl. Moral bi bil storiti to, potem bi videl, da tako blazna naglica ni bila potrebna, lahko bi hranil svoje moči, ker so bili precejšen kos poti daleč za njim. Toda ozrl se ni, in njih upitje ga je premotilo, menil je, da so tesno za njim, in je zato podvojil svojo blazno urnost.

Najboljši tekači vasi so hiteli za njim. Temu se je pridružila še užaljena čast dežele... Kaj, da bi cigana ne ujeli? Vsa okolica bi pripovedovala o tem, bili bi jej v večni posmeh. Še tega se manjka! Zato torej za njim!

In Miša je bežal neprestano...

Daleč tja se je vlekla ravnina, tu je mrgolelo brazd novoizoranih njiv, tam lukenj, kjer so izkopali krompir, bila so to izdajska, goljufiva ter opolzka tla za begunca. Jedva je še mogel dihati, pred njegovimi očmi so se delali kolobarji, v ušesih mu je šumelo, prsa so se mu divje dvigala, mrzel pot mu je polzel ob sencih, toda bežal je neprenehoma. Pogledal je proti nebu. Bilo je sivo, kakor da je zaprl

nekdo nad njim velik, nepremičen pokrov ogromne krste. Mračilo se je; zdaj pa zdaj je padla v razorano ilovico velika, posamezna, težka deževna kaplja, slična solzi.

In Miša je bežal neprenehoma.

Ves svet se je sedaj sukal z njim. Posli so morali biti že tesno za njim, slišal je topotanje in hrup. Toda le naprej, tam na obzorju je temni gozd, tam je doma, tam se bodo že tovariši zavzeli zanj... jutri se vse pojasni, ženi pa bo danes vendarle teknilo.

Mislil ni do konca. Kolobarji okrog njega so bili pisanejši ter so se hitreje menjavali, nekaj mu je kakor pest krčevito stiskalo grlo, v glavi mu je bilo, kakor da mu mora nekaj počiti, in Miša je ležal v vlažni ilovici, stiskaje pod seboj kokoš.

Toda to ni bilo zadnje; dvignil se je še in bi bil morda tudi ušel, ako bi bil bežal v pravi smeri, pa kakor je bil brezmiseln, je tekel ravno na nasprotno stran — v roke svojim preganjalcem.

Tedaj pa je zadel njegovo glavo prvi kamen.

Zabrnelo je le proti njemu, začutil ni nikake bolečine, le nekaj gorkega je priteklo v celem potočku preko njegovega obraza. Niti posegel ni po tem, da bi mu ne bilo treba izpustiti kokoši, nego je bežal naprej.

(Konec prih.)

Buri bodo imeli poslej še lažji posel. Sedanja doba je za Angleže skrajno neugodna. V Južni Afriki dežuje namreč in toplota se naglo izpreminja. Vsled tega je gibčnost angleških čet omejena, in pojavljajo se bolezni v večji meri. Buri pa imajo sedaj mir ter se organizujejo in pomnožujejo z Afrikanderji in s tujimi prostovoljci. Vzlic vsemu pa Angleži ne izgube svoje ošabnosti: angleški listi zavračajo osorno posredovanje carja in izjavljajo, da Anglija ne trpi nobenega posredovanja, pa bodi to prijazno ali sovražno!

Vojna med Kolumbijo in Venezuelo.

Komaj je zamrlo zanimanje za vojno na Kitajskem, ko se je vnela že druga, to pot v Ameriki, in sicer med republikama Kolumbija in Venezuela. Kolumbija je še jedenkrat toliko kakor Avstro-Ogrska, Venezuela pa za tretjino manjša kot Kolumbija. Povod vojne je notranji; v obeh republikah se je dvignila namreč ustaja proti sedanjima predsednikoma. Sosednji vladi pa podpirati ustaše jedne in druge republike. 2000 mož je odšlo iz Kolumbije v Venezuelo ter 1000 mož iz Venezuele v Kolumbijo. Na meji so se vršili že boji, dasiravno si vladi medseboj oficialno še nista napovedali vojne. Vojaštva in bojnih ladij imata obe republiki prav malo ter so častniki in navadni vojaki neizobraženi ter neizvežbani. Vendar je Kolumbija na suhem in na morju mnogo močnejša kot Venezuela, zato skuša venezuelski predsednik Castro pridobiti proti Kolumbiji sosednji Ecuador in če možno še kako južnoameričansko državo. Evropo zanima ta vojna le v toliko, kolikor se je tiče. Francija, Anglija, Španija in Italija so zainteresirane radi trgovine v Panami ter so poslale tja že svoje bojne ladje. Menda pa bo imela glavno korist od te vojne Severna Amerika, ki se hoče vmešati v prepir med Venezuelo in Kolumbijo, ter je odposlala na Istmus ožine Panama nekaj svojih največjih bojnih ladij. Zjedinjene države spletarijo, da bi ribarile v kalnem ter se polagoma polastile vrhovne oblasti nad vso Ameriko na jugu in severu.

Dopisi.

Iz Smlednika, 3. septembra. Zopet dva prijatelja ubožnih dijakov.) Dne 1. septembra t. l. so priredili rodoljubi iz Trboj, Smlednika in okolice veselico s petjem, igro in srečolovom, kakor je že Vaš cenjen list, gospod urednik, poročal. Čisti dohodek je bil namenjen dijaški kuhinji v Kranju.

Dvema gospodoma iz Smlednika pa to nikakor ni bilo povšeči, saj se je imela veselica vršiti na vrtu znane rodoljubkinje gđe. Fr. Keršičeve.

Mislila sta si ta dva osrečevalca našega ljudstva, da je to strašanski, neodpustljiv greh, ako se kaj tacega vrši v hiši, ki je naročena na »Narod«. Zato pa tudi nista mislila na dobrodelen namen te veselice, temveč sta slepo uporabljala proti tej veselici vsa sredstva, katerih bi se jima bilo lahko sramovati.

Najprvo je bila igra tega dne trn v peti tema srečnima prijateljema naših dijakov in njihovih starišev. Začela sta neposredno pred veselico, ko že sploh ni bilo mogoče dobiti drugih moči za igro, posegati med dijake, jih pregovarjati in jim groziti. V dan veselice pa sta izigrala zadnji »trumf« — jalov »trumf« na dva dijaka-igralca. Popoldne po božji službi je bilo, ko je hitela sestra teh dveh dijakov vsa zbegana in prestrašena domov. I kaj pa je bilo? Gospod v župnišču so izigrali zadnjo »bombo«. »Ako gresta Vaša dva v Trboje«, so ji rekli, »bom že jaz skrbel, da se izključita iz šole! Le pojdi in povej to doma...«

Dekle je prišlo prepozno. Oba brata sta že odšla, a ubogi oče je prebledel in skrbi poln zrl v črno bodočnost svojih sinov.

Radovedni smo, kaj bode gospod naredil. Ravnatelj gimnazije in nje zbor ni slep. Vedel bo, kaj mu je ukreniti v slučaju kake ovadbe. Zato pa smo namenjeni natančno opisati to veselico in nje »velika zaščitnika«, smledniška duhovna-pastirja, da pribijemo že v naprej, kako nedolžna je bila vsa stvar, pa kako peklensko strastna in zavisti blede njena dva prijatelja.

Igra se je kljub temu dobro obnesla. Čudili smo se sigurnemu nastopanju, iz-

vrstnemu predavanju, gestam in vsemu kretanju mladih igralk in igralcev. Posebe nam je še ugajal sluga Škrjanec. (Eno uro doktor).

Na programu je bilo dalje petje. Tudi v to se je bilo treba mešati farovškim gospodom.

Čuli smo, da je imel priti smledniški nadučitelj s svojim mešanim zborom. Njegov zbor pač obstoja iz cerkvenih pevk, katere so seveda tudi v Marijini družbi. Vse je bilo odločeno, vse priučeno in pripravljeno, kar pridejo zadnji dan pevke vse objokane k skušnji in povedó, da ne smejo v Trboje, dasi so imele namen iti šele po končani popoldanski službi božji. Kako to?

Vmes sta bila zopet duhovna gospoda. Kaplan se je najprvo zaletel k starišem altistinj in jim dejal: »Gori bodo sami demokrati. Katera pevka gre v Trboje, to bom prvo izbrisal iz Marijine družbe!« In župnik ni slajše govoril, temveč pretel, da spodi vse pevke od cerkvenega petja, če to store. (No, je pač lahko vesel, če same hočejo hoditi). Kaj so hotele pevke, jokaje so ostale doma in povabljene bile v farovž k skušnji Marijine družbe.

Tako sta nam preprečila tudi mešan zbor, ki bi bil gotovo ugajal občinstvu in je isto po njem povpraševalo. Mislila sta pač gospoda, da s tem uničita vso veselico, toda hvala in čast gg. učiteljem iz okolice in drugim izbornim pevcem iz Kranja, ki so se zbrali v Trbojah. Zbor je bil skupaj. Par lepih kvartetov smo čuli in marsikak krasen moški zbor.

Vidita tedaj, gospoda, da nista drugoga prav nič napravila, kot sama sebe za jedno blamažo obogatila.

Med petjem se je vršil tudi srečolov in šaljiva pošta. Veliko smehu in lepe zabave, — nedolžne zabave — gospoda farovška — se je čulo v Trbojah. Kako se tudi kmet rad udeleži kaj takega, in hrepeni po duševni hrani, je pokazala ta veselica, saj je bilo toliko ljudstva, da je prostorov primanjkovalo.

Kmetje so zmajevali z glavo, češ, pa res ni bilo nič tacega, kot so gospodje mislili in pravili; saj je bil namen prav dober, za naše revne »študente«.

Le tako naprej, gospoda! Čembolj bosta rovala, tem preje se bodo odprle tudi našim kmetom oči, kakí prijatelji starišev in njih otrok sta, kako nosite prijateljstvo do ljudstva na jeziku, a o njem v srcu ne veste nič. Le naprej! Plesa, političnih govorov, kaj tega sta se bala, ali kaj? No, pokazalo se je, da sta zopet jedenkrat zadej, in da hiša, v katero zahaja »Narod«, ni tako prokleta, kakor sta si blagovolila misliti. Nazaj sta mislila jemat, pa po toči je prepozno.

V Trbojah pa se je pokazalo, da ravno liberalci, katere tako proklinjate in jih črnite pred ljudstvom, da ravno ti stokrat in več čutijo z ljudstvom, kot Vi, in mu pomagajo, kjer je le kaka prilika.

Dovelj za sedaj! O priliki pa se zopet srečamo. Bo že še kaj zanimivega pisati, saj so tu deželnozborske volitve, katere so našima gospodoma ob srcu tako, da mlajšemu zmanjkuje sape, ko leta od hiše do hiše po tiste liste...

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 5. septembra.

— Vzor katolik — v praksi.

Piše se nam: Vaša sinočnja notica pod tem zaglavjem napotila me je, da Vam sporočam sledeče: Kaki dve leti pred otvoritvijo veleslavne odvetniške pisarne v Ovičarjevi hiši srečaval sem na potu v svoje stanovanje večkrat — vsaj trikrat v tednu v obližju realke v Vegovih ulicah takratnega koncipienta v dr. Papeževi pisarni — dra. Šusteršiča ob času, ko je po vseh ljubljanskih cerkvah poludne zvonilo. H kosilu idočí Krakovčani, Trnovčani in postreščekí, zapustivši vinotoč »pri Lahu«, bili so odkriti — dr. Šusteršič pa nikdar. In ta dr. Šusteršič bil je že takrat ljubljeneč ondočasnega ljubljanskega škofa Misije. Šentjakobska kaplana, koja je malone vsaki večer v spremstvu rajnekega g. dra. V. S. posetil, vpeljavala sta ga v takozvano »katoliško« stranko, in vse je že takrat kazalo, da bo v kratkem godel prvo vijolino v tej stranki. Jaz tega ne bi omenjal, toda vidi se mi potrebno, da spravimo vse grehe teh »katoliških« hinavcev na

dan, ker tudi oni — ki so dokaj slabejši od nas — vsako malenkost v javnost spravljajo. Kakoršen je mojster, tak je učenec dr. Brejc. Tudi njega sem večkrat srečal, ko je poludne zvonilo. Tudi ta sveti mož bil je — pokrit. In taka človeka naj nas pripeljeta nazaj h — Kristusu-kralju? To naj razume škof Jeglič, meni ni to umljivo. Oj ti ožlin-drano katoličanstvo!

— III. Sestanek krščanskega slovenskega dijaštva. Po predvečrajšem »pozdravnem večeru«, na katerem sta med drugim navduševala nadebudne zavedneže Ledenig in posl. Povše, priredili so krščanski slovenski dijaki včeraj »predavanja« v »Katoliškem domu«, pri katerih ste pod predsedstvom enega Jarca izžarjevali »Danica« in »Zora« svojo iz kristalizovane zadnje resnice plamtečo »cerkveno luč«. Kako dokazujejo naši »katoliški dijaki« »znanstveno« svoje učene teze, kaže to, da je dokazal večnost katoliške cerkve neki teolog iz Maribora s svetopi-smeskimi izreki in z znano zatrditvijo: »et non praevalerunt portae inferi adversus eam!« No, Ciceroni niso naši krščanski dijaki, a objektivno prepričanje imajo! Sicer pa: »Tinka, tinka, tónka — Vsak »Danica« plónka! — »Zarjan« ne zaostane — Vsak prèc vse ugane!«

— Žejne napajati! Da je ljubezen do bližnjega našim duhovnikom deveta briga — je v obče znano. Vsak je sebi najbližji, tega se drže ti takozvani Kristusovi namestniki. Da bi pa svojemu sočloveku niti vode ne privoščili, tega bi pač ne pričakovali niti od največjega sovražnika ljudstva. Toda dejstvo je, da je neki župnik na Notranjskem zmučenim, žejnim vojakom zaklenil vodnjak, jim zabranil vsak požirek vode, da so morali vojaki na povelje častnikovo sami odstraniti verižico. Da, niti požirek vode trudnemu, žejnemu vojaku — to je ona krščanska ljubezen naših dušobrižnikov. In ti ljudje predbacivajo liberalcem nekrščansko življenje, in ti ljudje govorje iz lece o ljubezni, o oni visoki ljubezni — sami pa jo teptajo na tak način.

— »Sittenpolizei«. Naši duhovniki se silno boje za nedolžnost svojih ženskih ovčic. Silno jo negujejo ter pazijo na vse mogoče načine, da katera ne zaide na napačno pot. Seveda igra tu ljubosumnost precej veliko ulogo... Tako je neki župnik v kraju, kjer imajo vojaki manevre, sklenil, da ohrani na vsak način devičarice — devičarice. S svojim mežnarjem sta se »vkup vzela« ter šla, ko je napočil pregrešni mrak, na lov, da morda kje iznenadita in flagranti kak prevroče zaljubljen par. Če se jima je to posrečilo — o tem molči zgodovina, in kaj je župnik napravil v tem slučaju, tudi ne vemo. Toda klasično pa je, kar si ljudje šepetajo o teh nastopih. Ljudje namreč pravijo, da je sama ljuba ljubosumnost privredla župnika do teh njegovih potovanj. Lansko leto je bila menda njegova predraga, preljuba kuharica precej prijazna z vojaki, ki daleko v svoji ljubeznivosti in čilosti prekašajo župnika — in to je rodilo maščevanje v zaljubljeni duši župnikov. Namahal je najprve kuharico — a letos je postal branitelj nedolžnih src... Res, blaga duša!

— Vevški umor pred porotniki. Včerajšnjo obravnavo o vevškem umoru bi »Slovenec« rad zasukal tako, da bi se morilca otresel. Pa ne gre! Umor je sad klerikalnega hujskanja. K »Slovenčevemu« poročilu o porotni razpravi proti ubijalcu, Francetu Bukoviču iz Vevč, prejel smo od zagovornika g. dr. Tekavčiča sledeče pojasnilo: »Sodišče postavilo je obtožencu Francetu Bukoviču ex-offo zagovornika najprvo v osebi g. dr. Otona Vallentschaga, kateri se pa k razpravi ob določeni uri ni zgledil, ker je bil iz Ljubljane odsoten in iz opravičenih razlogov zadržan priti k razpravi. Ker sem ravno isti dan zagovarjal radi poskušenege umora obtoženege Gottfrieda Boskoviča, naprosil me je prvosednik porotnemu sodišču g. dr. Kavčič, naj prevzamem za jedno tudi ex-offo zastopstvo Franceta Bukoviča, ker bi se morala sicer razprava preložiti. Jaz sem se tej prošnji udal iz kolegijalnosti napravim svojemu zadržanemu gospodu kolegi, dalje pa tudi z ozirom na to, da sem ustregel gospodom porotnikom, ki bi vsled preložitve razprave izgubili še jeden dan. Vrh tega

bi moral obtoženec sedeti še nekaj dni po nepotrebnem v preiskovalnem zaporu. Iz povedanega torej sledi, da jaz nisem pri tej razpravi zastopal liberalnega odvetništva — kakor to »Slovenec« na zloben način naglašá — temveč, da sem jedino le nastopal kot odvetnik in tako, kakor mi je velevala moja stanovska dolžnost. Dr. Fran Tekavčič, odvetnik v Ljubljani«.

— Iz trgovske in obrtniške zbornice. Za včerajšnji dan določena seja tukajšnje trgovske in obrtniške zbornice ni bila sklepna, ker je bilo navzočih le 11 zborničnih svetnikov. Prihodnja seja bo dne 19. septembra.

— Izlet »Sokola« v Sodražico, ki je bil določen na dan 1. septembra in odložen na 8. septembra, se je za letos popolnoma odložil, ker se ni mogel vršiti na prvotno namenjeni dan. Po včerajšnjem silnem naliču in viharju pa so nastale vremenske razmere jako nezanesljive in celodnevni izletu nič kaj ugodne. Zato je odbor ukrenil, da se za letos ta izlet opusti in preloži na drugo leto. — Izlet v Kamnik se bode pravočasno naznanil članom.

— Godba c. kr. vojne mornarice v Pulju je te dni svirala pri veselici nekih, sicer v socialnodemokratskem taboru stoječih trgovskih pomočnikov. Pri tej veselici je godba c. kr. vojne mornarice svirala najbolj provokatorične, za Slovence skrajno žaljive iredentovske pesmi, kakor »El si«, »El marameo«, »Lasse pur« in »Legino himno«. Če to ni škandal, ne vemo, kaj naj se še tako imenuje.

— Konzulat za Slovence v Ameriki. Malo štejemo, če pišemo, da je vsako leto najmanj 50 tisoč Slovencev v Ameriki. Po večjem so to ljudje, ki z doma ne nesejo seboj bodi kake spretnosti za tako veliko pot in tako veliko življenje, kakor je v Ameriki. Kakor lepo tudi skrbijo v Ameriki bivajoči našinci za svoje rojake, je to vendar vse premalo. Veliko nezgod trpe ti naši Avstrije siti ljudje. Dostikrat pridejo goljufom v roke, ki jih izropajo, zlasti ker ne znajo angleški. Čestokrat morajo nazaj in tudi po šubu, predno so na delo prišli. Zastonj so potrosili par sto goldinarjev. In tam v Ameriki so včasih brez dela. Bog slovenski je daleč, ne vedo se kam deti. In dosti imajo z domovino pravnih stvari. Hoditi morajo okolo, da koga najdejo, ki jim kako pismo spiše. Pisma hodijo sem in tje in dolgo časa preteče, predno se kak advokat v domovini pouči. Veliko izgub pride na ta račun. In v teh izgubah je dosti iz domovine prišlega in v tujini trdo zasluženega denarja. Doma ne morejo živeti oni, ki se v Ameriko podajo. Skrajna sila žene naše ljudi ven. Država, ki ne more za to skrbeti, da njeni državljani doma svoj kruh najdejo, naj tedaj v tujini za to skrbi, da se začasnim izseljencem ne godi hudo. Za Nemce in Madjare je kolikor toliko po avstr. konzulih v Ameriki skrbjeno, za Slovence nič. Kdo teh konzulov ali družih manjših teh drž. zastopnikov je iz našega naroda vzet? Pogačarji se pošiljajo tje, kjer ni Slovencev. Zdaj so poslali Schwegla v Chicago, ki pa ne zna več slovenski. Če hoče naš človek v Ameriki pri avst. konzulu kaj opraviti, mora prej veliko obletati, da najde človeka, ki zna njegov in nemški jezik. Vsaj v krajih, v katerih se največ Slovencev na delu nahaja, bi morali Slovenci biti konzuli ali bodi že kaki avstr. drž. agenti in posebno v mestih, v katerih se izkrcavajo naši ljudje, ki v Ameriko prihajajo. Ne pomaga nič govoričenje: naj ne grede v Ameriko. Pa skrbite, da se bo dalo doma človeka vredno živeti. Ob sami koruzni polenti zamore le lačenberger Lah živeti. Slovenec ne. Navadno nešolani kmetjski ljudje se naši ne vedo kam deti, ko se jih z ladije spusti. Ničvrednim ljudem padejo v roke, ki jih oskubejo in potem v zadregi pustijo. Pa najslabši ljudje ne grede iz naših krajev v Ameriko. Navadno so najtrdnjeji. Pridejo zopet nazaj, malo jih ostane v tujini. Vredni so, da se za nje kaj skrbi. Slovenski poslanci, vzemite to zadevo v roke, ali vsaj poskrbite za to, da se bodo v orientalni akademiji vsaj nekateri gojenci slovenščine naučili in da se ti pošljejo pozneje v navedene

kraje! Še boljše pa, skrbite, da kaj Slovencev mesta najde v tej akademiji, ki gojence na državne stroške redi! Za čas, dokler se te razmere ne zboljšajo, pa skrbite, da v Ameriki bivajoči Slovenci, a la Sakser dobijo državno zastopstvo.

— **Citrarski koncert v Spod. Šiški.** Učiteljica za igranje na citre gospodična Karla Legat iz Šiške priredi v soboto, dne 7. t. m. s sodelovanjem svojih gojencev in gojenk v gostilni »Pri Zajcu« v Spod. Šiški citrarski koncert z izbranim in bogatim vspehom. Citralo se bode na osmih, šestih, štirih in dveh citrah ob enem, kakor tudi solo. Začetek koncerta ob polu 8. uri zvečer. Vstopnina 20 vin., za osebo.

— **Strah v gradu „Rakovnik“.** V gradu »Rakovnik« pri »Zelenem griču« »straši« že lepo vrsto dni, pa ne le po noči, marveč tudi po dnevu. »Strah« razbija pod streho, štoklja po sobah, rije pod zemljo in premikuje oskrbnikovo posteljo. Pogumni možje so ga že zasledovali, pa se vstrašili pred peklenščakom, ki je v podobi malega grdega možica kobacal po postrežju, in pozvali so g. župnika, ki so ga prišli že dvakrat z »žegnom panat«. A peklenščaka tudi to žegnanjsko pananje ni prepanalo, in »strah« pana še danes ves grad z okolico vred. — Mi pa menimo, da Kolomonov žegen že gotovo pomaga, ako se ga ovije krog kroglice, kroglice dene v primeren revolver, revolver pa pomoli »strahu« pod nos! — Morda zadostuje tudi celo navadna brezovka s Kolomonom?!

— **V Šmarju pri Ljubljani** je bil danes pogreb, pri katerem se je zopet pokazalo, kako mehanično in brez pijetete se opravlja pri nas duhovniška služba. V jami, v katero so položili krsto, je bilo toliko vode, da se je krsta na vse strani obračala. Vsakdo bo mislil, da se je voda hitro odpravila iz jame, kar bi se bilo prav lahko in naglo storilo, toda duhovnik ni hotel čakati, da bi se bilo storilo. Tako se mu je mudilo, da je kar nad plavajočo krsto napravil križ in odšel. Na račun pa gotovo ne bo pozabil.

— **Na c. kr. poštnem uradu v Vinici,** v političnem okraju črnomeljškem, uvedla se je dne 2. septembra 1901 brzojavna služba (omejena dnevna služba).

— **Bel vrabec.** Prijatelj našega lista nam piše: Ker berem v Vašem cenjenem listu od dne 3. kimovca št. 201. o belem vrabcu, se spomnim, da sem videl enacega na vrtu vdove zdravnikarje. Globočnika v Cerkljah. Ta vrabec je letal po vrtu med drugimi vrabci in kradel, kakor njegovi navadni tovariši. Isti ima na strehi mladiče, ki so pa popolnoma navadni. Toliko, da se ne misli, da so samo na Nemškem beli vrabci.

— **Samomor v samostanu.** V dominikanskem samostanu v Brežah se je te dni 29-letni pater Alfonz Rospini z britvijo prerezal vrat. Ko so ga našli, je bil že mrtev. Ali se je mož naveličal neme cele in si končal življenje, ker ni mogel nazaj v živi svet?

— **Obrtno gibanje v Ljubljani.** Meseca avgusta pričeli so v Ljubljani izvrševati obrt, iz sicer: Ivan Kreč, Marije Terezije cesta št. 11, krojaški obrt; Ivan Jax & sin, Dunajska cesta št. 19, prodajo šivalnih strojev in koles; Anton Žagar, Pogačarjev trg, prodajo sadja; Viktor Rohrman, Židovske ulice št. 6, gostilničarski in krčmarski obrt; Marija Težak, Sv. Jakoba trg št. 4, trgovino in sejmarstvo z galanterijskim blagom; Jernej Ložar, Rečne ulice št. 6, krojaški obrt; Marija Alič, Pogačarjev trg, prodajo sadja; Anton Zrimšek, šolski drevored, mesarski obrt; Miha Bergant, Poljanski nasip št. 26, knjigoveški obrt; Ivana Hočevnar, Pogačarjev trg, prodajo sadja; Ivan Peterca, Dolenjska cesta št. 19, ključarski obrt; Oskar Murmayer, Sv. Petra cesta št. 35, točenje likerjev; Peregrin Repe, Križevniške ulice št. 7, krojaški obrt; Franc Faleton, Trnovski pristan št. 25, sejmarstvo z galanterijskim blagom. — Odglasili, oziroma faktično opustili pa so obrt: Marija Težak, Pred škofijo, izkuh; Franc Faleton, Trnovski pristan št. 26, krojaški obrt; Marija Jereb, Mestni trg št. 3, branjarstvo; Terezija Zima, Krakovske ulice št. 22, sejmarstvo.

— **Porotne obravnave.** Pri včerajšnji prvi obravnavi bil je 29 let stari samski zidar Franc Hren iz Spod.

Hrušice obtožen hudodelstva uboja. Dne 29. julija popivali so fantje Jakob in Franc Dežman, Franc Zorc in Matija Drašler iz Spodnje Hrušice ter Ivan Kregar in obdolženec Franc Hren iz Štepanjevasi v gostilni Ivana Čerina; za njimi je prišlo še več fantov iz Bizovika in Štepanjevasi, med njimi tudi Anton Mekinc. Vsedli so se k drugi mizi, le Jože Kramar se je vsedel k mizi, pri kateri so pili prej imenovani fantje, poleg Ivana Kregarja, katerega je z golo roko udaril po glavi. Obtoženec branil je Kregarja ter sunil Kramarja v stran. To je dalo Štepancem povod, da so se postavili za Kramarja in jeli s svojimi vrčki udrihati po Hrenu, ki je odšel iz sobe. Jože Kregar vrgel je vrček za njim ter ga zadel v hrbet. Hren je na to potegnil iz žepa nož ter z odprtim najprej sunil v hrbet Antona Mekinca, tako da se je le-ta zgrudil ter kmalu na to umrl. Ko ga je hotel Jože Černe prijeti za roko, sunil je Hren tudi tega z nožem v pleča ter ga težko ranil. Poškodba Antona Mekinca bila je absolutno smrtna in je smrt nastopila vsled izkrvavenja. Obdolženec priznava dejanje, trdi pa, da se je moral le braniti, ker so fantje silili vanj. Po pričah pa se je dokazalo, da Hren ni ravnal v silobranu, temveč je za Mekincem v vežo pritekel ter ga z nožem v hrbet sunil. Porotniki potrdili so vprašanje glede hudodelstva uboja in Hren bil je obsojen na sedem let težke ječe, poostrene z enim postom mesečno ter trdim ležiščem v temni celici dne 29. julija vsakega kazenskega leta. — Pri drugi obravnavi bil je 30 let stari gostačev sin Janez Dobrota iz Zaloga pri Ljubljani zaradi hudodelstva posilstva v tajni obravnavi obsojen na 18 mesecev težke ječe, poostrene z enim postom mesečno.

— **Zastoj pil in še denar izposodil** si je pri natakari v Vodiškovi gostilni na Dunajski cesti neki navihaneč. Prišel je v gostilno, si naročil piva in začel pripovedovati, da je vrtnar, ki je dobil sedaj mnogo dela pri znani ljubljanski tvrdki. Naročil je ob enem za-se in za dva svoja delavca za opoldne kosilo in naprosil natakario, naj mu posodi 8 kron, da gre k sodarju takoj plačat lesene posode za cvetlice, katere bosta delavca prinesla seboj. Natakario mu je zaupala in res dala 6 kron, s katerimi je odšel, ne da bi se bil več vrnil nazaj. Policija je neki sleparju na sledu.

— **Kračo je ukradel** mesarju Zajcu v Šolskem drevoredu danes dopoldne delavec A. M. iz Logatca. Policaj mu je kračo odvzel in dal mesarju nazaj.

— **Požari v Rusiji.** Škoda, ki jo napravi vsako leto v Rusiji ogenj, znaša več milijonov rubljev. Vse vasi in deloma tudi mesta severne in srednje Rusije so namreč lesena, strehe slamnate, zato ni čudno, da nastane vsak trenotek kak požar. Poprečno zgori vsako leto 160.000 poslopij v vrednosti 140 milijonov kron. Še nikdar pa ni bilo v Rusiji toliko požarov kot ravno letos. V pokrajini Rjazan gore ogromni gozdovi z vsemi v obližju, s pridelki in živino na štirih krajih hkratu. Gubernije Simbirsk, Wjatka, Kostroma, Perm, Nišnj-Novgorod so pokrite z gostimi oblaki dima, tako, da ljudje ne vidijo solnca. Parniki na Oki, Kami in Volgi se morajo čestokrat za več ur ustaviti, ker ne vidijo nikamor in se boje, da bi v tem strašnem dimu kam ne zavozili. Tudi promet na železnicah je deloma ustavljen. V mestu Penzi je gorelo v enem tednu dvanaestkrat; ogenj je upepelil 388 hiš. Polovica prebivalstva je brez strehe; tudi drugi prebivajo iz strahu pred požarom kar na cesti in na obrežju reke. V Baku (Kavkaz) pa gore petrolijski izvirki, a v Rostovu ob Azovskem morju je zgorel ves ribji trg. Poleg tega pa je tudi letošnja letina v Rusiji jako slaba. Vsled neznosne vročine je po poljih vse zaostalo in se suši. Zlasti žito je slabo obrodilo. V Kostromi vlada tolika suša, da so bili primorani prebivalci celih vasi izseliti se. A še neka nesreča je zadela Ruse, namreč živinska kuga, ki se tudi hitro razširja. Rusijo čaka torej velika beda in lakota, kakoršne menda še ni bilo.

— **Lopovski čin.** V Panovi, v temeškem komitatu, je nastal nedavno požar, ki je naredil veliko škodo. 35 premožnih kmetovalcev je namreč spravilo

vse svoje poljske pridelke skupaj na enem prostoru, katerega so si samo za to zgradili. V noči 30. avgusta pa so začeli ti pridelki goreti, in ogenj jih je vse uničil. No, orožništvo je dognalo, da so kmetje ki so bili vsi mej seboj sporazumljeni, zažgali svoje pridelke, da bi tako dobili vso zavarovalno svoto.

— **Nevesto ustrelil.** Iz Krivega puta, na Hrvaškem poročajo, da se je zbralo pred kratkim v Senju več ljudi v hiši nekega mladeniča. Tudi njegova nevesta je bila poleg. Mladenič se je igral s puško, o kateri ni vedel, da je nabasana. Mahoma se je puška izprožila in nevesta se je zgrudila mrtva na tla. Mladeniča so zaprli, a ker se je dokazalo, da je prav za prav nedolžen, ga je sodišče zopet izpustilo.

— **Ljubezenska drama.** Sluga francoskega pomorskega kapitana, kateri je prišel v mesto Bex v Švici zdraviti se, se je zaljubil v lepo dekle iz Schafhausena, katero je prišlo v Bex, da se nauči francoski. Ker ni hotela deklica ničesar čuti o ljubezni Francoza, je sluga obstrelil njo, potem pa samega sebe ustrelil.

— **Napadeno uredništvo.** Iz San Sebastiana poročajo, da so španski častniki in mornarji naskočili uredništvo lista »Correo Guipuzcoe«, ker je prinesel članek proti sedanjim razmeram v španski mornarici. Vnel se je tepež, v katerem so bili ranjeni 3 vojaki in 1 urednik.

— **Proti avtomobilom.** V Londonu in v Peterburgu ni videti na ulicah skoraj nobenega avtomobila več. Občinska sveta sta namreč določila za hitro vožnjo toli velike globe ter izdala toli hude in stroge naredbe proti avtomobilom, da se ne upa skoraj nihče več voziti.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 5. septembra. Cesar je danes odpotoval k vojaškim vajam v Veszprim in se vrne dne 9. t. m.

Dunaj 5. septembra. Državni poslanec Ludovik grof Belcredi je iz rodbinskih ozirov odložil svoj mandat.

Dunaj 5. septembra. Italijanski poslanik grof Nigra je imel danes dolgo posvetovanje z ministrom grofom Goluchowskim v zadevi kolegija sv. Jeronima v Rimu.

Črnomelj 5. septembra. Nad 100 volilcev, županov in zaupnih mož, zbranih v Črnomlju je sprejelo jednoglasno in z navdušenjem kandidaturo gosp. Šetine. Živio!

Lvov 5. septembra. Doslej je znan izid deželnozborskih volitev iz sedmih okrajev. Poljska kmetjska stranka je dosegla lep uspeh. Njen kandidat Szponder je v Krakovskih kmetjskih občinah zmagal, dasi je bilo proti njemu ne le plemstvo in uradništvo, ampak zlasti tudi duhovščina, ker se je Szponder popolnoma ločil od Stojalowskega in se pridružil kmetjski stranki. Malorusi so, kolikor se doslej ve, že izgubili jeden mandat in sicer v Kalušu, bržčas jih izgube še več.

Otomuc 5. septembra. Županstvo je prepovedalo nameravani obhod udeležnikov kat. shoda po mestu. Nadškof Kohn hoče, ako namestništvo te prepovedi nerazvelja, prirediti veliko procesijo, da bi se vsako demonstriranje kaznovalo kot motenje vere. Razburjenost mej svobodomiselnim prebivalstvom je velikanska. Iz Šlezije pride vsled poziva »Ost. Rundschau« več tisoč nemških radikalcev demonstrirati zoper katoliški shod.

Rm 5. septembra. Včeraj se je vršila na tožbo rektorja zavoda sv. Jeronima, dr. Pazmana, obravnava proti tistim dalmatinskim Lahom, ki so se zavoda siloma polastili. Razsodba se razglasi jutri. V Vatikanu so imeli včeraj papež, kardinal Rampolla, kardinal Vanutelli in avstrijski poslanik v tej zadevi posvetovanje in so sklenili, predno se store kaki koraki, počakati na izid omenjene obravnave.

Sofija 5. septembra. Iz še ne povse pojasnenih nagibov je nakrat nastala ministrska kriza. Karavelov je demisijsko prabil prosil kneza, naj se nemudoma vrne na Bolgarsko.

Carigrad 5. septembra. Sultana je prosil Rusijo, naj posreduje pri Franciji, da se poravna nastali konflikt.

Narodno gospodarstvo.

Obrt in trgovina z žebli in železnimi izdelki v Kropi in Kamni Gorici.

Spisal nadučitelj Jos. Korošec. (Dalje.)

4.) Razne vrste z okroglo glavo: od 1 tisoč do 16 tisoč na dunajski cent.

5.) Šifnegelni od 5—16 col dolgosti.

6.) Lafetnegelni.

7.) Platnegelni.

8.) Žebli za strešne kljuge in pante z okroglo glavo.

Žebli na dva žlaka ali peruti:

9.) V Srbijo in Bosnijo gredo debeluni ali bosnjaški žebli od 3—12 col dolgi in se pošiljajo v zabojih po 25 ali 50 kg teže.

10.) V Istrijo, Dalmacijo, Grško in Levanto se pošiljajo tudi na dva žlaka (udarca), in sicer 40, 30, 18, 12, 9, 6, 3 in 1½ tisoč na dunajski cent ali 56 kg.

11.) Tudi sortiment gre v te kraje imenom: kanali, poldrug. 2, 3, 4, in 70 trati.

12.) Okroženi se tudi pošiljajo v te kraje za dela ob morju, to so: od 10, 15, 20, 30, 40, 70 g tisoč in pianeti od 5 do 16 col. Pianeti se prodajajo tudi pocinkani.

13.) Kladovčki, ki rabijo rudokopnim, malim, srednjim in velikim železnicam za pribijanje šin, in sicer na eno kljuko imenovani kaveljni, na dve kljuki kladovčki in s pasjo glavo, imenovani »psi«.

14.) Vsake baže žebli naročeni po uzorcih. N. pr. Letnice železniškim pragom (švelerjem) imenovani numare, kateri se navadno le pocinkani prodajajo.

S tistimi žebljarskimi izdelki, ki so se začeli izdelovati na strojih naglo in v veliki množini, se žebljari-trgovci ne morejo več kosati. To je prevzela »Kranjska obrtna družba na Savi« in drugi. Izdelujejo pa se mašinski žebli tudi v Kropi pri tvrdki S. Pirc. Žebljarska zadruga pa si je omislila razne stroje za izdelovanje »kavaletov« (vojaških železnih postelj). Pred 3 leti jih je izdelala 6000 komadov v treh poletnih mesecih in dobila za nje od vojaškega ministrstva okoli 40.000 gld. Lansko leto se je pa pri 1000 komadih opekla. Prevzeti niso hoteli desek, dokler se niso posušile in to je trpelo blizo enega leta. Razne škarje za železo rezati goni voda. Pred Božičem je pri zadrugi kovaški mojster iz »obratno-tehnološkega muzeja na Dunaju« poučeval en mesec tukaj tri kovače izdelovati umetne okraske, cvetlice itd. Dva sta bila tudi že po mesec dni na Dunaju, kjer sta se učila v muzeju. Ravno sedaj pa stavijo pri zadrugi »mašino za pobijanje velikih kladovčkov« (Schienennägel), katero so dobili baje od istega muzeja. Ali bode to Kropi v napredek ali v škodo, učila nas bode najbližja bodočnost?

Kovači kujejo v vigencu (kovačnici) Vigencev je 20; opuščenih pa tudi približno toliko. V vsakem vigencu je najmanj ena ješa (Esse) ognjišče. Nekateri vigenci imajo tudi po 4 in celo 5 ješ. Na ješi so ognji (po kroparsko ognja). Ognjev je toliko, kolikor je štokov ali nakoval, kateri so v kamenite panjove vdeleni. Pri vsakem nakovalu je eden kovač, če pa dela velike žeblje, šifnegelne in kladovce, ima pomagata-hlapca. Vsak kovač ima svoj ogenj na enem in istem ognjišču ali ješi. S to naredbo so odstranjeni prepri zaradi porabe oglja. Ognji so razvrščeni okoli vretena, na vrhu vretena je kuhinja peharove velikosti, kjer po 3—4 kroparske gospodinje žganice ali pa fržolovec kuhajo. Doma kuhajo le v nedeljah in svetkih.

Kako pa se kujejo žebli?

V kotu vigenca stoji nadušljiv starec, meh. Meh goni domač motor, katerega vrtil voda. Meh daje sapo in ta je napepljena v ješo, da od spodaj gori piše v »izelje«, kateri so v sredi ognjev. Izelji so priprava, da sapo razdele. V ogenj se vtakne cajn in ondi razbeli, potem na nakovalu okoniči (ošpiči) in v primerno dolgot stegne, od caina odseka, v nagležen vtakne in pobije ali glavo naredi. Gospoda moja, tako se cveč delajo, pa tudi kroparski tavženti. (Koniec prih.)

Umri so v Ljubljani:

Dne 1. septembra: Ciril Zajc, marker, 17 let, Kolodvorske ulice št. 26, jetika.
Dne 2. septembra: Anton Grošelj, čevljar, 61 let, Krakovski nasip št. 10, ostarelost. — Antonija Primc, delavčeva hči, 8 mes., Streljske ulice št. 15, katar. — Jožefa Židan, čevljarjeva hči, 6½ let, Zalokarjeve ulice št. 6, vnetje črev.
Dne 3. septembra: Jožefa Nahtigal, učiteljska kandidatinja, 19 let, sv. Petra cesta št. 59, jetika. — Ana Verbič, delavčeva žena, 64 let, Dunajska cesta št. 29, ostarelost.
V vojaški bolnici:
Dne 2. septembra: Martin Engelhart, rezervist, 30 let, vnetje trebušne mrene.
V hiralnici:
Dne 30. avgusta: Josip Glavač, kajžar, 65 let, jetika.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 206-2 m. Srednji uradni tlak 756-0 mm.

Sept.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Morje v 34 urah
4.	9. zvečer	731.5	11.8 al. svzhod		dež	
5.	7. zjutraj	729.0	12.0 sr. jvzhod		oblačno	
	2. popol.	728.2	14.8 sr. jvzhod		oblačno	34.8 mm

Srednja včerajšnja temperatura 12.4°, normala: 16.4°.

Dunajska borza

dne 5. septembra 1901.

Skupni državni dolg v notah	98.50
Skupni državni dolg v srebru	98.40
Avstrijska zlata renta	118.90
Avstrijska krona renta 4%	95.55
Ogrska zlata renta 4%	118.65
Ogrska krona renta 4%	92.65
Avstro-ogrsko bančne delnice	164.6
Kreditne delnice	624.50
London vista	239.25
Nemški državni bankovci za 100 mark	117.07
90 mark	23.40
80 frankov	19.02
Italijanski bankovci	91.15
Č. kr. cekini	11.31

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom prežalostno vest, da je Vsemogočnemu dopadlo našega preljubljenega sina in brata

Rudolfa Grčar-ja

učenca I. gimnaz. razreda v Kranju

danes ob 5. uri popoldne po dolgi, mučni bolezni, previdnega s sv. zakramenti za umirajočega, v 13. letu njegove dobe poklicati v boljše življenje.

Pogreb predragega nam nepozabnega bo v petek, dne 6. septembra t. l., ob 5. uri popoldne.

Pokojniku blag spomin! (1884)

Radovljica, 4. septembra 1901.

Andrej, nadučitelj in Josipa, stariši. — S. Mechlids, učiteljica v uršulinskem samostanu, sestra. — Zmagoslav, brat.

Zahvala.

Povodom neizrečne izgube našega preljubljenega brata, oziroma pastorka, svaka in strica, gospoda

Josipa Dekleva

c. kr. nadporočnika 47. pešpolka

došlo nam je toliko dokazov odkritosrčnega sočutja, ki so nam tolažili dokaz občne priljubljenosti milega ranjcega, da čutimo dolžnost, tem potom izreči svojo najtoplejšo zahvalo. Posebno pa za mnogobrojno častilno udeležbo pri pogrebu, vsem sorodnikom, prijateljem, znancom, čast. duhovščini, večerenjem gg. c. kr. uradnikom, c. kr. častnikom 47. pešpolka, c. kr. vojaškemu kapelniku H. Rantu in c. kr. orožnikom iz St. Petra.

Buje pri Košani, 3. sept. 1901.

(1892) Rodbina Dekleva.

Album

lepih in priljubljenih napevov za cître, s podloženim besedilom. Najboljša izdaja izredno navduševalnih, v lahkem slogu posebno efektno prirejenih napevov. Cena knjige s 40 pesmi 3 K, s 85 pesmi 5 K, s pošto 50 vin. več. Naslov:

Josip Sorg (1899)

Dunaj, III., Kőiblgasse Nr. 17.

Spretno, solidno

potovalne uradnike

(akvizitérje)

za vse zavarovalne stroke vsprejme proti visoki proviziji, sčasoma tudi s stalno plačo tukajšnji glavni zastop stare, na Kranjskem že dolgo poslujoče tuzemske zavarovalnice. Lastnoročno pisane ponudbe naj se pošiljajo pod: „akvizitér 25“ upravnistvu „Slov. Naroda“.

(1026-34)

ROGACKA
KISLA VODA Gompel in Styria
KISLA VODA Gompel in Styria
KISLA VODA Gompel in Styria

Zastopnik za Kranjsko:

Mihael Kastner

v Ljubljani. (714-28)

Dva učence

urna in spretna dečka, sprejme takoj trgovina z manufakturnim blagom pri

„sv. Cirilu in Metodu“ v Ljubljani

Lingarjeve ulice. (1886-1)

Komija

solidnega, veččega in urnega prodajalca, sprejemem takoj v svojo trgovino z mešanim blagom.

Fr. Zadnek

trгоvec v Senožečah.

(1888-1)

Gostilna

se prevzame s 1. novembrom t. l. v mestu v najem ali na račun. (1858-3)

Ponudbe naj se blagovolijo poslati na upravnistvo „Slov. Nar.“ pod „Gostilna.“

Dva lepa mlada psa

„pudeln“, 1 leto stara, prvi rujave, drugi črne barve, sta na prodaj.

Kje? pove upravnistvo „Slov. Nar.“

(1880-2)

Šivalnih strojev

tovarniška zaloga

IVAN JAK

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 17.

Zastopstvo

najbolje

renomiranih

Dürkopp-koles

(951-18) in

Waffenräder.

(1887-1)

Naznanilo.

Na c. kr. I. državni gimnaziji v Ljubljani se prične šolsko leto 1901/2 s slovesno službo Božjo

dne 18. septembra 1901.

Na novo vstopajoči učenci se bodo vpisovali: v I. razred dnē 15. septembra od 9.—12. ure, v ostale razrede dne 16. septembra od 9.—12. ure.

Učencem, ki se doslej obiskovali ta zavod, se je javiti dne 17. septembra dopoldne.

Natančnejša pjasnila se nahajajo v razglasilu v šolskem poslopju.

Po naredbi c. kr. deželnega šolskega sveta od dnē 28. avgusta 1894. l., št. 2354, se smejo učenci, ki po svojem rojstvu ali po rodbinskih razmerah pripadajo ozemlju c. kr. okrajnih glavarstev v Črnomlju, Kranju, Novem mestu, Radovljici in ozemlju c. kr. okrajnih sodišč v Kamniku, Kostanjevici, Mokronogu in Višnji gori na tukajšnji gimnaziji sprejemati le izjemoma v posameznih, posebnega ozira vrednih slučajih in to le po dovoljenju c. kr. deželnega šolskega sveta.

Ravnateljstvo c. kr. I. državne gimnazije v Ljubljani,

dnē 4. septembra 1901.

Za šolsko mladino 1901/2!

Velikanska zaloga

jesenskih in zimskih oblek za gospode in dečke.

Prevlečniki, športne suknje, haveloki v največji izbiri po tovarniških cenah.

5775 komadov

jesenskih in zimskih jop za dame, ovratnikov, paletofov in havelokov v najnovejših fačonah za neobičajno nizko ceno, in sicer

od 2 gld. naprej.

Ako pa si kdo naroči obleko po meri, je na izbero velika zaloga angleškega in francoskega blaga iz ovčje volne. Obleka pa se izgotovi na Dunaji hitro, ceno, elegantno in moderno.

Uniformiranje, oprava in obleka za gg. častnike c. in kr. vojske, za gg. enoletne prostovoljce in uniformiranje za gg. c. kr. državne železniške uradnike.

Blago se more plačevati tudi na obroke.

Na izbero se razpošilja blago na vse strani brez poštnega povzetja.

Angleško skladišče oblek

Ljubljana, vogal Sv. Petra in Resljeve ceste št. 3.

(1891-1)

Oroslav Bernatović.

Ces. kr. avstrijsko državno železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1901. leta.

Odhod iz Ljubljane j. n. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno; čez Selsthal v Anasse, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 7. uri 5 m s jutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selsthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vari, Heb, Francove vari, Karlove vari, Frago, Lipako; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selsthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, od 15. junija do 15. septembra v Pontabel, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno; čez Selsthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob Jeseru, Inomost, Bregenc, Curih, Geneve, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vari, Heb, Francove vari, Karlove vari, Frago, Lipako, na Dunaj čez Amstetten. Ob nedeljah in praznikih ob 5. uri 41 m popoldne v Podnart-Krope. Ob 10. uri po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. — Proga v Novomestu in v Kočevju. Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m s jutraj v Novomesto-Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoldne istotako, ob 6. uri 55 m zvečer v Novomesto, Kočevje. — Prihod v Ljubljano j. n. kol. Proga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m s jutraj osonni vlak s Dunaja čez Amstetten, iz Monakova, Inomosta, Franzensfeste, Solnograda, Linca, Steyra, Ausseea, Ljubna, Celovca, Beljaka. Ob 7. uri 12 m s jutraj osonni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osonni vlak s Dunaja čez Amstetten, iz Lipska, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob Jeseru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m popoldne osonni vlak s Dunaja, iz Ljubna, Selsthalja, Beljaka, Celovca, Monakova, Inomosta, Franzensfeste, Pontabla. Ob nedeljah in praznikih ob 8. uri 38 m zvečer iz Podnart-Krope. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak s Dunaja, iz Lipskega, Frage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Linca, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. Proga iz Novega mesta in Kočevja. Osonni vlaki: Ob 8. uri in 44 m s jutraj, iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže Toplice, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 48 m zvečer, istotako. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 1. uri 28 m s jutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m in ob 10 uri 25 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m s jutraj, ob 11. uri 6 m dopoldne, ob 6. uri 10 m in ob 9. uri 55 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (1393)

Samostojen mlad mož

slovenskega, nemškega in laškega jezika v govoru in pisavi zmožen, išče službe komptoirista, pisarja itd. (1874-2)
Naslov v upravnistvu „Slov. Nar.“

Hišni oskrbnik

oženjen, brez otrok, trezen, sprejme se takoj. (1875-2)
Naslov v upravnistvu „Slov. Nar.“

Krepak učenec

obeh deželnih jezikov vešč, z dobrimi šolskimi spričevali, sprejme se v trgovino z mešanim blagom pri (1885-1)

Karolu Rayer-ju v Vojniku pri Celji.

Pisarja

vsprejemem takoj v svojo odvetniško pisarno.

Dr. Fran Prevc

(1871-2)

odvetnik v Kranji.

Specijalna trgovina za kavo

Edmund Kavčič

v Ljubljani, Prešernove ulice, nasproti pošte

priporoča

kavo Santos dobrega okusa po gld. 1.— kilo

„Nellgherry“ aromatično-krepkega okusa „140“

„Piraldi“ najfinerega okusa „160“

Poštno poslatve po 5 kil franko.

Vsakovrstno špicerijsko blago v najboljši

kakovosti. (12-164)

Glavna zaloga J. Klauer-jevega „Triglava“.

Vsak petek in postni dan

velika izbira

morskih rib

pri

(1825-3)

J. C. Praunseiss-u

špicerijska in delikatesna trgovina in pivnica za vino in pivo.